

Metodologie právní vědy I.

Jedním z úkolů právní vědy je poskytnout oporu pro vymezení pramenů práva, poskytnout základní rámec argumentace a zobecňovat poznatky pocházející z jednotlivých právních věd (viz např. Peczenik, 2005: 3). Toto zobecnění, stejně jako teorie pramenů práva a teorie (právní) argumentace, může být zatíženo pohledem na právo, který ten, kdo poskytuje tyto informace má. Jeví se tak zřejmé, že právní věda (či teorie) může být spojena se subjektivním přístupem. Zajímavý pohled na to má Brian Tamanaha (Tamanaha, 2005: 107 a n.) který obviňuje právníky z „opisování“, v čemž jim zdatně napomáhá elementární využívání tzv. právní komparatisty (viz např. Watson, 1987).

V rámci mnoha teorií se můžeme zaměřit na jednotlivé pojmy a srovnávat tyto teorie právě jejich prostřednictvím. Příkladem takového srovnání je například analýza pojmu majetku u skandinávského a amerického právního realismu (Alexander, 2002). Tím můžeme přehlédnout jak americký právní realismus, tak méně známý skandinávský právní realismus [(Karl Olivecrona, Alf Ross, Axel Hägerström (Inquiries into the nature of law and morals)] (pro srovnání viz např. Olivecrona, 1951; Olivecrona, 1964). Takovou analýzou pojmů se pak jednotlivé teorie mohou jevit přístupnější rozboru a mohou sloužit jako ospravedlnění či vysvětlení postupů (metod) pro ostatní právní profese. Tato analýza se již může subjektivistickému vnímání vzpírat.

Jedním z dalších přístupů k chápání právní vědy nabídl Hans Kelsen. Podle Kelsena je úkolem právní vědy prostřednictvím kritické analýzy poskytnout význam právní normy, ukázat její dopady – avšak je nezbytné, aby nabídla všechny relevantní možnosti. Je až otázkou politickou či aplikační, jaký konkrétní závěr bude využit. A to již není úkolem právní vědy. (Kelsen 1950: xvi). Kelsen tedy nabízí pohled na objektivní právní vědu.

Výstupem kurzu Metodologie právní vědy I. je seminární práce (rozsah 10 stran), která se pokusí vystihnout základní rysy právní vědy a nastínit postupy, které k tomu právní věda může využít. Práce by tak měla poskytnout odpovědi na otázky *Co je právní věda?, jaké jsou její úkoly?, jakými postupy (metodami) disponuje, jaké má místo v obecné systematické věd? atp.* Je nezbytné vyhledat si recentní literaturu, která se tématem „právní vědy“ zabývá a vystihnout základní rysy spojené s právní vědou. Alternativní možností je podat rozbor toho, že právní věda jako věda neexistuje – i tento rozbor je však nutné podložit relevantní současnou literaturou. Samozřejmě, ani současná literatura (v obou alternativách řešení zadání) není ve vakuu, ale vychází z literatury tradiční, což je možné v práci reflektovat.

Práci je však také nutné **obhájit** – tj. přednést základní rysy práce a vysvětlit základní pojmy a východiska. Termín této obhajoby se samozřejmě přizpůsobí konkrétním časovým možnostem. Pro obhajobu je však nezbytné, aby práce byla odevzdána alespoň týden před ní.

Literatura zmíněná v zadání:

Alexander, G.S. Comparing the Two Legal Realisms: American and Scandinavian. In: *The American Journal of Comparative Law*, 2002 (50), pp. 131 - 174.

Kelsen, H. *Law of the United Nations*. London: Stevens and sons, 1950.

Olivecrona, K. Realism and Idealism: Some Reflections on the Cardinal Point in Legal Philosophy. In: *New York University Law Review*, 1951 (26), pp. 120 - 131.

Olivecrona, K. The Imperative Element in the Law. In: *Rutgers Law Review*, 1964 (18), pp. 794 - 810.

Peczenik, A. *Treatise of Legal Philosophy and General Jurisprudence: Scientia Juris*. Springer: Dordrecht, 2005.

Tamanaha, B., Z. *A General Jurisprudence of Law and Society*. Oxford University Press, 2005.

Watson A. Legal Evolution and Legislation. In: *Brigham Young University Law Review*. 1987, pp. 353 – 379.